ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук,
професора Голотюка Володимира Володимировича
на дисертаційну роботу Гордійчука Миколи Прокоповича
«Вплив сфінктерзберігаючого хірургічного лікування, неспроможності анастомозу на онкологічні результати лікування раку прямої кишки»,
поданої в разову спеціалізовану раду 26.613.187
при Національному університеті охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика МОЗ України
на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань – 22 «Охорона здоров'я», за спеціальністю – 222 «Медицина»
(наукова спеціальність «Онкологія»)

Науковий керівник: доктор медичних наук, професор кафедри онкології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика Мясоєдов Станіслав Дмитрович.

Актуальність обраної теми дисертації

Проблема раку прямої кишки залишається актуальною в сучасній медицині, враховуючі рівні захворюваності та смертності в наслідок розвитку цієї патології. Більш детальне дослідження типів сфінктерзберігаючих операцій та методів профілактики неспроможності анастомозу безперечно покращить онкологічні результати лікування хворих на дистальний рак прямої кишки після неоад'ювантного хіміопроменевого лікування. Чим раніше буде визначена підозра у виникненні неспроможності анастомозу тим ефективніше проведена рання діагностика та своєчасно вибрана лікувальна тактика у залежності від ступеня важкості.

Дисертаційна робота Гордійчука М.П. присвячена актуальній проблемі онкології – підвищенню ефективності лікування хворих на рак прямої кишки на підставі вивчення різновидів типів сфінктерзберігаючих операцій, методів профілактики неспроможності анастомозу та ранніх предикторів ускладнень.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота виконана у відповідності з планом науково-дослідної роботи кафедри онкології Національного університету охорони

здоров'я України імені П.Л. Шупика за темою «Оптимізація діагностики та лікування хворих з пухлинами різних локалізацій» (керівник – д.мед.н. професор Мясоєдов С.Д.). № держреєстрації 0117U002467. Термін виконання: 2017-2026 рр.

Новизна дослідження та одержаних результатів

Провівши оцінку здобутків даного дисертаційного дослідження, варто відмітити наступні результати, що мають вагому наукову новизну: науково обґрунтовано дані стосовно типів сфінктерзберігаючих хірургічних втручань (НПР, ЧАР, ICP); визначено ефективність та доцільність використання трансанальної інтубації, як метод профілактики неспроможності анастомозу; визначені показники та виведена формула за якими можна спрогнозувати неспроможність анастомозу.

Теоретичне значення результатів дослідження

Проведені дослідження поглиблюють розуміння хірургічного лікування, переваги-недоліки кожного з типів сфінктерзберігаючих операцій, методів профілактики ускладнень та їх ранньої діагностики при лікуванні раку прямої кишки. Отримані результати сприяють досягненню більшої ефективності хірургічного лікування, запобіганню виникнення ускладнень в післяопераційному періоді, а в разі виникнення ранній діагностиці неспроможності анастомозу та корекції лікувальної тактики у пацієнтів на дистальний рак прямої кишки.

Практичне значення результатів дослідження

Отримані в результаті проведеного дослідження дані дають підстави оперуючому хірургу обрати прогнозовано онкологічно кращий тип та оптимальний сфінктерзберігаючої операції у хворих на рак прямої кишки. Виконання трансанальної інтубації, як етапу хірургічного втручання, зменшить частоту виникнення неспроможності анастомозу, зменшить кількість виконання повторних операцій, знизить післяопераційну летальність і витрати на перебування хворого в стаціонарі. Визначення запропонованих в дисертаційній роботі лабораторних маркерів на третю та

п'яту добу післяопераційного періоду у комплексі з клінічними даними допоможе вчасно відкорегувати діагностично-лікувальну тактику ведення хворого, планувати виписку із стаціонару.

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Дисертаційна робота є комплексним дослідженням, виконаним на належному методичному рівні. На користь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, свідчить застосування автором адекватних та сучасних методів досліджень.

Основні положення роботи, що сформульовані автором дисертації, викладено на підставі літературних джерел та результатів власних досліджень. Теоретична обґрунтованість напряму досліджень, їх обсяг та отримані результати з необхідним статистичним аналізом дозволяють вважати, що отримані наукові положення, висновки та практичні рекомендації є обґрунтованими та достовірними. Інформаційну базу дослідження було сформовано з 174 джерел наукової літератури, з яких більшість – англомовні.

Інформаційна база дослідження достатня за обсягом, репрезентативна. Результати власних досліджень, отримані автором на репрезентативній вибірці, статистично адекватно оброблено та проаналізовано з використанням відповідних сучасних методів системного підходу. В процесі дослідження було обстежено 466 хворих на рак нижньо-середньоампулярного відділів прямої кишки, II-III стадії, які були відібрані за критеріями включення/не включення, виключення з 634 хворих яких було обстежено згідно стандартів та проведено лікування в повному обсязі за алгоритмом запропонованим у дослідженні. Статистична обробка результатів дослідження проводилася за допомогою Excel Microsoft Office, R statistical software та включали адекватні методи математично-статистичного аналізу.

Оцінка змісту, оформлення та обсягу дисертації, зауваження щодо оформлення

Дисертація оформлена відповідно Державним стандартам і діючим вимогам МОН України. Анотація викладена українською і англійською мовою і в достатній мірі відображає основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та практичного значення.

Аналіз структури дисертаційної роботи показав дотримання принципів оформлення, а саме, робота складається з вступу, огляду літератури, матеріалів та методів дослідження, результатів дослідження, узагальнення та обговорення отриманих результатів, висновків, практичних рекомендацій та списку використаних джерел (загалом 174: кирилицею 1, латиною 173).

Дисертаційна робота викладена на 138 сторінках машинописного тексту формату А4. Список джерел списку використаних джерел (загалом 174: кирилицею 1, латиною 173).

У вступі автором дослідження описана і аргументована актуальність теми наукової роботи, чітко сформульовані мета та 5 завдань дослідження, що відповідають предмету та об'єкту дослідження, перераховані використані наукові методи дослідження, відображено наукову новизну та практичну значимість отриманих результатів, наведено дані про структуру, обсяг дисертації і зв'язок роботи з науковими програмами, висвітлено обсяг апробації результатів дисертаційного дослідження та вагомий особистий внесок, публікації.

Дисертантом представлений методологічно правильно оформлений огляд літератури, який окреслює дискусійні питання, які потребують вивчення та містить проміжні висновки. Більшість посилань складають роботи останніх 5 років.

У другому розділі дисертації «Матеріали та методи досліджень» представлено клінічну характеристику обстежених пацієнтів і методи дослідження, містить послідовну інформацію про суть дослідження: його загальну характеристику, дизайн, розподіл на групи, методики дослідження,

характеристику груп дослідження. Дизайн дослідження і розподіл на групи організовані правильно, методи використані у дослідженні сучасні і відповідають завданням роботи. Описані методики відповідають встановленим вимогам і настановам.

Основними розділами роботи є розділ 3, 4 та 5, що присвячений результатам дослідження. В розділі 3 описані онкологічні результати лікування дистального раку прямої кишки у залежності від типу сфінктерзберігаючого хірургічного лікування. У розділі 4 описані обґрунтування способу профілактика неспроможності колоректального анастомозу. У розділі 5 описані лабораторні предиктори діагностика неспроможності колоректального анастомозу.

У розділі, присвяченому узагальненню та обговоренню отриманих результатів, дисертант коротко, але змістовно виклав основні отримані результати, надав їх аналіз та коментарі. Розділ містить необхідні компоненти – пояснення отриманих в результаті дослідження даних та порівняння власних результатів з результатами отриманими іншими дослідниками стосовно цієї проблематики.

Висновки зроблені на фактичному матеріалі та результатах дослідження, є логічними, показують основні результати і свідчать про досягнення поставленої мети.

Практичні рекомендації сформульовано детально, послідовно, зрозуміло і чітко, тому вони можуть бути використані у щоденній клінічній практиці.

Список використаних джерел оформлений належним чином. Переважна більшість використаних наукових джерел опубліковані англійською мовою. Наведений обсяг використаних джерел свідчить про всебічний аналіз та детальний відбір даних літератури для обґрунтування доцільності та актуальності проведеного дослідження. Публікації по матеріалах дисертації повністю відповідають вимогам МОН України.

Принципових зауважень до змісту та оформлення дисертаційного дослідження немає. Є зауваження щодо обсягу огляду літератури, що перевищує 20% від обсягу основної частини дисертації. Потребує вдосконалення практичних рекомендацій, формування більш конкретних алгоритмів для лікарів.

У ході ознайомлення з дисертаційною роботою виникли запитання для дискусії:

1. Чи враховували фактори, які впливають на тривалість динамічної післяопераційної непрохідності: комбінована анастезія, передуральна анастезія, п/о, лапароскопічні операції?

2. Чому після інтерсфінктерних резекцій рецидиви рідше, ніж після передніх резекцій, враховуючи, що більш низькі раки характеризуються агресивнішим перебігом і більш складні для оперативного лікування?

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях

За матеріалами дисертаційної роботи опубліковано 8 наукових статей у провідних наукових журналах Scopus та Web of Science, рекомендованих МОН України, 2 патенти України на винахід, матеріалах та тезах конференцій – 9.

Основні наукові положення дисертації були представлені та обговорені на таких з'їздах та конференціях: V з'їзді Колопроктологів України, організований ВГО Асоціація колопроктологів України, 20-22 жовтня 2022 р., м. Київ; XIV з'їзд онкологів і радіологів України, присвячений 100-річчю Національного Інституту Раку. 30 вересня-2 жовтня 2021 р., м. Київ; Науково-практична конференція з міжнародною участю в онлайн режимі «Young science 3.0» » (для молодих вчених), 26 березня 2021 р., м.Київ; Науково-практична конференція з міжнародною участю «Індивідуалізація лікування злоякісних пухлин грудної залози та інших локалізацій» секція: «Колоректальний рак. Сучасні аспекти діагностики та лікування в Україні» 1-2 грудня 2023 р., смт Сатанів, Хмельницька обл.

Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист

Під керівництвом наукового керівника – Мясоєдова Станіслава Дмитровича, дисертант визначив тему дисертаційної роботи. На підставі самостійно проведеного інформаційно-патентного пошуку та аналізу міжнародної наукової літератури сформував мету та завдання.

Гордійчук М.П. особисто розробив дизайн дослідження, здійснив аналіз медичної документації хворих, збір анамнестичних даних, приймав участь у виборі лікувально-діагностичних заходів для конкретного хворого, проводив клініко-діагностичне обстеження та лікування хворих, участь у виконанні хірургічних операцій, добір, вивчення та узагальнення клінічного матеріалу дослідження. Розробив спосіб профілактики неспроможності анастомозу, здійснював контроль за його виконанням, розробив алгоритм та проводив дослідження ранньої діагностики неспроможності з вибором тактики лікування.

Автором особисто оцінена ефективність діагностики та лікування, сформовано комп'ютерну базу даних, проведена статистична обробка даних та теоретичне узагальнення результатів. Самостійно написані всі розділи дисертації та підготовлено до друку наукові праці, теоретично узагальнено отримані результати дослідження і сформовано основні наукові положення, висновки та практичні рекомендації.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації)

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації. Розглянувши матеріали дисертації здобувачки наукового ступеню доктора філософії Гордійчука М.П. «Вплив сфінктерзберігаючого хірургічного лікування, неспроможності анастомозу на онкологічні результати лікування раку прямої кишки» встановлено, що при

комп'ютерному тестуванні електронної форми дисертації та наявних за її темою публікацій через програму «Anti Plagiarism» та за допомогою системи Strike Plagiarism не виявлено академічного плагіату в наданих матеріалах дисертації. Текст наданих матеріалів дисертації Гордійчука М.П. є оригінальним.

Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці

Основні положення дисертації та індивідуалізований діагностичний та лікувальний алгоритм при лікуванні пацієнтів хворих на рак прямої кишки впроваджено у практичну роботу хірургічного, хіміотерапевтичного відділення КНП «Київський міський клінічний онкологічний центр» та ДНП «Національний інститут раку».

Відповідність дисертації спеціальності та профілю спецради

Дисертація Гордійчука М.П. на тему «Вплив сфінктерзберігаючого хірургічного лікування, неспроможності анастомозу на онкологічні результати лікування раку прямої кишки» відповідає паспорту наукової спеціальності «Онкологія». Дисертація повністю відповідає профілю спеціалізованої вченої ради.

Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії

Дисертаційна робота Гордійчука М.П. «Вплив сфінктерзберігаючого хірургічного лікування, неспроможності анастомозу на онкологічні результати лікування раку прямої кишки» подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю – 222 «Медицина» (наукова спеціальність «Онкологія»), присвячена актуальній проблемі онкології є закінченим науковим дослідженням, яка містить нові положення і нові науково обґрунтовані результати, що, в цілому, розв'язують важливе науково-практичне завдання – підвищення показників ефективності лікування хворих на рак прямої кишки з.

Виходячи з актуальності, за обсягом та рівнем досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувача, дисертаційна робота Гордійчука М.П. на тему «Вплив сфінктерзберігаючого хірургічного лікування, неспроможності анастомозу на онкологічні результати лікування раку прямої кишки» повністю відповідає вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку 9 присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44, та наказу МОН України від 19.08.2015 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її автор Гордійчук Микола Прокопович повністю заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю – 222 «Медицина» (наукова спеціальність «Онкологія»).

Офіційний опонент:
Професор кафедри онкології
Івано-Франківського національного
медичного університету
доктор медичних наук, професор

Володимир ГОЛОТЮК

Міністерство охорони здоров'я України * Івано-Франківський національний медичний університет * № 02010758 * Україна *

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ
ЗАСТУПНИК РЕКТОРА (НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ КАДРІВ)
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«04» 09 2024 р.
Підпис
Прізвище ЗАНИК